

Név:

1

MINTATESZT

LLM1124 Magyar nyelv I. (fonetika, stílusztika és szövegalkotás)

Fonetika-fonológia modul – MINTATESZT

Babes–Bolyai Tudományegyetem BTK
Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
BBK – 2015/2016. I. félév

Feleletválasztós teszt. Jelölje be a lap jobb szélén megadott rácsban a legmegfelelőbb válasz betűjelét! Minden kérdésre csak egy válasz adható.

Össz.: 40 pont.

Bevezetés. Fonetika és fonológia

1. Az alábbiak közül melyik NEM a fonetika hatókörébe tartozik?

a. artikuláció	c. beszédészlelés
b. fonotaktika	d. akusztikai jel

2. Melyik szópárban NEM azonos az aláhúzott szakasz kiejtése?

a. <u>méz</u> hez – <u>kész</u> hez	c. <u>kisebb</u> – <u>mossa</u>
b. <u>lyuk</u> – <u>jég</u>	d. <u>te</u> chnika – <u>pe</u> hely

3. A halandzsaszövegek szavai ...

a. fonológiaiilag rosszulformáltak	c. létező magyar szavak
b. lehetséges magyar szavak	d. helytelenek

4. Melyik állítás hamis?

a. fonetika = artikuláció	c. diakrón = nyelvtörténeti
b. deriváció = leképezés	d. szupraszegmentális = prozódiai

5. Melyik állítás hamis? A fonémák ...

a. nem megjósolhatók	c. megkülönböztető erővel bírnak
b. kiejthetők	d. minimálpárokat alkothatnak

6. Az alábbiak közül melyik NEM minimálpár?

a. <u>bó</u> ja – <u>gó</u> lya	c. <u>ron</u> gya – <u>gon</u> dja
b. <u>rész</u> ből – <u>rész</u> ből	d. <u>hinta</u> – <u>hanta</u>

7. Ha a *szí*[n] → *szí*[m]pad változás leírható a n → m / __ p szabállyal, akkor a *kis* → *kis*cica változást megfelelően megfogalmazó szabály ...

a. s → sz / c __	c. s → ſ / __ č
b. ſ → s / __ c	d. ſ → s / __ ts

8. Az *azt mondta* kifejezés kollokvialis, „lezser” *aszonta* kiejtési alakjának leképezésére NEM igaz, hogy ...

a. a /t/ törlése megelőzi a zöngességi hasonulást
b. két helyen is zárhang-törlés történik mássalhangzók torlódásában
c. asszimiláció során egy zörejhange zöngétlenedik
d. eltűnik egy szóeleji nazális

Hangképzés, magánhangzók

9. A /h/-t mássalhangzónak tartjuk, mert ...

a. önmagában nem kiejthető
b. képzésekor a légáram akadályba ütközik
c. önállóan képes szótagot alkotni
d. ha szó elején áll, a szó előtt a határozott névelő „a” alakja jelenik meg

10. Melyik állítás hamis?

a. laringális = gégefőre jellemző	c. uvula = lágy szájpadlás
b. pulmonikus = tüdőből eredő	d. nazális = orrhang

11. A hangképzés mely szakaszában történik a zöngképzés?

a. artikulációs	c. fonációs
b. oro-nazális	d. respirációs

12. A hangképzés mely szakaszában különbözik a [b] és a [m] hangok artikulációja?

a. artikulációs	c. fonációs
b. oro-nazális	d. respirációs

Válaszok

	A	B	C	D
1.		X		
2.				X
3.		X		
4.	X			
5.		X		
6.		X		
7.				X
8.	X			
9.				X
10.			X	
11.			X	
12.		X		

Név:

2

MINTATESZT

13. A mai magyar köznyelvben nincsenek ...

a. diftongusok	c. illabiális monoftongusok
b. nazorális magánhangzók	d. rövid-hosszú hangzópárok

14. Az ún. kardinális magánhangzók ...

a. a legkönnyebben képezhetők
b. a leggyakoribbak a nyelvekben
c. az angol nyelv alapján lettek kiválasztva, hogy viszonyításul szolgáljanak bármely magánhangzó leírásához
d. önkényesen kiválasztott pontok a szájüreg magánhangzók képzésére alkalmas területén

15. Melyik magyar köznyelvi magánhangzó hosszú párja különbözik tőle nyelvvállásban is?

a. [y]	c. [u]
b. [i]	d. [ɛ]

16. Melyik magyar köznyelvi magánhangzó jellemezhető a következő módon: [+felső, -alsó, -hátsó, +kerek]?

a. [i]	c. [y]
b. [o]	d. [a:]

A mássalhangzók képzése

17. Melyik mássalhangzó-graféma NEM jelöli ugyanazt a hangot, mint a megadott fonetikai szimbólum?

a. <ty> = /c/	c. <sz> = /s/
b. <ly> = /j/	d. <ny> = /ŋ/

18. Melyik mássalhangzó zöngétlen, de nincs zöngés fonémapárja?

a. /t/	c. /m/
b. /h/	d. /v/

19. Az alábbiak közül melyik hangzócsoporthoz tartozik a legkevésbé szonorus?

a. réshangok	c. nazálisok
b. magánhangzók	d. közelítőhangok

20. Az alábbiak közül melyik nem zárhang?

a. [n]	c. [ç]
b. [b]	d. [l]

21. Melyik állítás hamis?

a. frikatíva = spiráns	c. akadályhang = zörejh hang
b. folyékonyhang = siklóhang	d. zengőhang = szonoráns

22. Melyik állítás hamis?

a. pergőhang = tap	c. zár = okklúzió
b. félmagánhangzó = siklóhang	d. tremuláns = trilla

23. Melyik felsorolás tartalmazza azonos képzési helyű magyar mássalhangzók teljes listáját?

a. [j, ʃ, ɲ]	c. [p, b, m]
b. [n, z, l]	d. [f, v, h]

24. Melyik magyar köznyelvi mássalhangzó jellemezhető a következő módon: zöngés palatális zárhang?

a. [ç]	c. [ʃ]
b. [j]	d. [dʒ]

A magánhangzók fonológiája

25. A magyar köznyelvi á [a:] ...

a. fonetikailag hátulképzett, mert képzésekor a nyelv hátsó része megemelkedik
b. fonetikailag hátulképzett, de fonológiailag előlképzettként viselkedik
c. fonológiailag hátulképzett, mivel a magánhangzó-harmóniában más hátulképzettekkel azonos módon vesz részt
d. fonetikailag és fonológiailag is előlképzett

26. A magyarban a magánhangzónyúlás ...

a. többszótagú, idegen eredetű tövekre jellemző	c. a nyitó-töveket is magába foglalja
b. nem érinti a zárt mgh-kat	d. produktív fonológiai folyamat

Válaszok

	A	B	C	D
13.	X			
14.				X
15.				X
16.			X	
17.				X
18.		X		
19.	X			
20.				X
21.		X		
22.	X			
23.			X	
24.			X	
25.			X	
26.		X		

Név:

3

MINTATESZT

27. Az alábbi állítások közül melyik NEM igaz a morfológiai jelenségekre?

a. Hatásukra jelentésmegkülönböztető elemek váltakoznak.
b. Gyakran kötött allomorfokat képeznek.
c. Allofónokat hoznak létre.
d. Érzékenyek a morfológiai szerkezetre.

28. A magánhangzó-váltakozások mely típusát illusztrálja a *veréb- verebet* szó pár?

a. rövid~hosszú	c. előlképzett~hátluképzett
b. magánhangzó~semmi	d. ajakkerekítéses~ajakréses

29. Az alábbi példák közül melyik hangkivető tő?

a. <i>szurony</i>	c. <i>hid</i>
b. <i>egér</i>	d. <i>bagoly</i>

30. A következő példák közül melyik a kivétel: *hó, ló, szó, tó*?

a. <i>Hó</i> , mert nincs kötőhangzós alakja	c. <i>Ló</i> , mert a tőmagánhangzója csak hossz szerint váltakozik
b. <i>Szó</i> , mert az nem v-tő	d. <i>Tó</i> , mert az nem nyitótő

31. A magyar magánhangzó-harmóniában a semleges magánhangzókra NEM igaz, hogy ...

a. hátluképzett, nyílt mgh-k	c. antiharmonikus tövek tőhangzói is
b. számos töben átlátszóként viselkednek	d. gyakran találhatók egyes hangrendű tövekben

32. A toldalék-harmóniában a toldalékolást a(z) ... szabja meg.

a. hangsúlyos mgh	c. utolsó tőmagánhangzó
b. semleges mgh	d. utolsó nem-semleges mgh

A mássalhangzók fonológiája

33. A zengőhangokra NEM igaz, hogy ...

a. más nyelvekben szótagalkotó mássalhangzók lehetnek	c. részt vesznek a zöngésségi hasonulásban
b. inherensen zöngések	d. más néven szonoránsok

34. A Hangzóssági Sorbarendezés Elve szerint melyik hangzósor írja le egy tipikus jólformált szótag profilját?

a. zárhang/likvida/mgh/réshang	c. zengőhang/spiráns/mgh
b. nazális/mgh/réshang/R-hang	d. laterális/zárhang/mgh

35. A magyar köznyelvben a zöngésségi hasonulásban ...

a. minden obstruens azonos módon vesz részt	c. a második mássalhangzó hasonul az elsőhöz
b. a /v/ csak hasonít, de nem hasonul	d. zöngésedés és zöngétlenedés is végbemehet

36. A szibiláns hasonulás ...

a. csak az alveoláris réshangokat érinti	c. képzési hely szerinti hasonulás
b. progresszív hasonulás	d. mindig kötelező

37. A mássalhangzós folyamatok mely típusát illusztrálja a *hat-hatször* szó pár?

a. zöngésségi hasonulás	c. affrikálódás
b. szibiláns hasonulás	d. degemináció

38. Az *eldugta* szó kollokvialis, „lezser” kiejtési alakjában sem megy végbe ...

a. palatalizáció	c. zöngésségi hasonulás
b. szonoráns-törlés	d. pótlónyúlás

39. A *Londonba* szóban végbemenő hasonulás ...

a. teljes	c. progresszív
b. képzés helye szerinti	d. írásban jelölt

40. Az alábbi példák közül melyik NEM illusztrálhat mássalhangzós gyengülési folyamatot?

a. <i>lopj</i>	c. <i>Alföld</i>
b. <i>mellbimbó</i>	d. <i>gondtalan</i>

Válaszok

	A	B	C	D
27.			X	
28.	X			
29.				X
30.			X	
31.	X			
32.				X
33.			X	
34.	X			
35.				X
36.			X	
37.			X	
38.	X			
39.		X		
40.	X			